

DARS O'TISHDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARNING O'RNI.

Xodjalepesova Amangul Bazarimbetovna

*Qoraqolpog'iston Respublikasi To'rtko'l tumani 27-sonli umumtalim maktabida
informatika fani o'qituvchisi. Qoraqolpog'iston Respublikasi
"KATTA DO'ST" nodavlat ta'lim muassasasi direktori.*

Annotatsiya: *Dars o'tishda axborot texnologiyalarni foydalanish, innovatsion uslublar va zamonaviy texnologiyalarning o'rni haqida, bu haqida umumiy tushunchalar va turli metodik o'yinlar bilan tashkil qilish haqida qisqacha keltirilgan.*

Kalit so'zlar: *Interfaol usul, psixologik mexanizmlar, uslubiy tavsiyalar, axborot texnologiyalari.*

Iqtisodiyotimiz barqorarlighi, har bir sohaning sifati va samoradarligi, aholiga qulayliklar yaratish axborot texnologiyalari bilan bog'liq. Shuning uchun bu sohaga yanada keng imkoniyat, zarur infratuzilma yaratish, mutaxassislarni har tomonlama rag'batlantirish, qobiliyotli yoshlarni tarbiyalash kerak.
Sh. Mirziyoyev.

Axborot texnikasini qo'llashga asoslanib inson faoliyatining turli sohalarida axborotlarni izlash, to'plash, saqlash, qayta ishlash va undan foydalanish masalalari bilan shug'ullanuvchi fandır. Mamlakatimizda Birinchi Prezidentimiz tomonidan axborot-kommunikasiya texnologiyalarini hayotimizning barcha jabhalari, jumladan, ta'lim jarayoniga keng tatbiq etishga katta e'tibor qaratilgan edi. Bu 2012 yil 21 martda qabul qilingan –Zamonaviy axborot kommunikasiya texnologiyalarini yanada kengroq joriy qilish va rivojlantirish chora-tadbirlari||ga oid qaror va –Axborotlashtirish to'g'risida||gi qonunda, belgilangan asosiy vazifalardan biridir. Zero, zamonaviy axborot texnologiyalarini samarali qo'llash talabalarga bilim berish sifatini oshirish, uning mazmunmohiyatini takomillashtirish, ta'limni zamonaviy talablar darajasida tashkil etish, ta'lim muassasalarida ta'lim samaradorligini oshirish maqsadida ta'lim-tarbiya jarayoniga yangi pedagogik, axborot texnologiyalarini joriy etish, ularda interfaol usul va vositalardan foydalanish ko'zda tutilgan. Shu sababli, bugungi kunda ta'lim muassalarida faoliyat yuritayotgan o'qituvchilar oldida quyidagi muhim vazifalar turadi: - talabalarning mustaqil bilim olish, o'rganish qobiliyatlarini shakllantirish va rivojlantirishda fanning o'rni va ahamiyatini oshirish; - mashg'ulotlarini zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida tashkil etish va o'tkazish;

- talabalarning faolligini oshirish, o'zlashtirish darajalarini rivojlantirishga yo'naltirilgan metod va shakllarni qo'llash; - ta'lim jarayonida zamonaviy axborot texnologiyalaridan samarali foydalanish. Asosiy qism: Yuqorida sanab o'tilgan vazifalardan ko'rinib turibdiki, ta'lim muassasalari talabalarini mustaqil bilim olishiga

yo'naltirilgan texnologiyalardan foydalanishga o'rgatish va doimiy ravishda faolligini oshirib borish lozim. O'quv jarayonida kompyuter texnologiyalari va axborot-kommunikasiya vositalaridan foydalangan holda ta'lim jarayonini tashkil qilish ta'lim samaradorligi ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Bugungi kun talabi ta'limni sifat o'zgarishlariga olib keluvchi yangicha yondashuvlarni izlashga undamoqda va uni o'rganishdagi yondashuvlar (metodlar) ham o'zgarmoqda. Ta'limda yangi bilimlarni amalda qo'llash natijasi innovatsiyalarga asoslangan yangi ta'lim yaratilishiga olib kelmoqda. Respublikamizda ta'lim tizimini har tamonlama rivojlantirish kadrlar tayyorlash tizimini tubdan yangilash va isloh qilish davlat ahamiyatidagi eng ustivor vazifalar qatoriga kiradi. O'quvchi o'zlashtirgan bilimni amaliyotda qo'llay bilishi uchun uni o'z vaqtida mustahkamlashi, boshqa tushunchalarni o'rganishda qo'llash bilishi va olingan bilimlarni tizimlashtirish ta'lim samaradorligini ta'minlashga olib keladi. O'quvchining bilish faoliyati deganda: - o'rganilayotgan mavzuga doir barcha axborotlarni to'plash; - to'plangan axborotlarni qayta ishlash; - o'rganilgan axborotlarni (ma'lumotlarni) qo'llash kabi uchta bosqichdan iborat faoliyat tushuniladi. Axborot texnologiyalari o'quv predmetining asosiy vazifasi o'quvchilarni zamonaviy axborot texnologiyalari ba'zi bir umumiy g'oyalari bilan tanishtirish, axborot texnologiyalarning amaliyotdagi tadbig'ini va kompyuterlarning zamonaviy hayotdagi rolini ochib berishdan iborat. Shunday ekan, axborot texnologiyalari o'qitish samaradorligini oshirish o'quv mashg'ulotlarini tashkil etish hamda o'tkazishda pedagogik va axborot texnologiyalaridan keng foydalanish, o'qitish mazmuniga mos dasturiy ta'minotini ishlab chiqish, ularni o'quv jarayoniga joriy etish asosiy vazifalardan hisoblanadi.

Xulosa: Ushbu vazifalarni dolzarbligini e'tiborga olgan holda axborot texnologiyalari fanini o'qitishda o'yinli texnologiyalardan foydalanish holatini o'rganish, tahlil etish, ulardan samarali foydalanish metodikasini, mos uslubiy tavsiyalarni ishlab chiqish zarur. O'yinli texnologiyalardan foydalanishning asosini talabalarning faollashtiruvchi va jadallashtiruvchi faoliyati tashkil etadi. O'yin olimlar tadqiqotlariga ko'ra mehnat va o'qish bilan birgalikda faoliyatning asosiy turlaridan biri hisoblanadi. Psixologlarning ta'kidlashlaricha, o'yinli faoliyatning psixologik mexanizmlari shaxsning o'zini namoyon qilish, hayotda o'z o'rnini barqaror qilish, o'zini o'zi boshqarish, o'z imkoniyatlarini amalga oshirishning fundamental ehtiyojlariga tayanadi. O'yin bilish va uning bir qismi (kirish, mustahkamlash, mashq, nazorat) tarzida tashkil etiladi.

FOYDANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

- 1.—Axborot texnologiyalari sohasida kadrlar tayyorlash tizimini takomillashtirish to'g'risida||. —Qishloq hayoti || gazetasi 03.06.05 y.
- 2.Farberman. B.L . —Ilg'orpedagogik texnologiyalar||. T: 2001 y. 3.Azizxodjaeva N.N. Pedagogicheskie texnologii i pedagogicheskoe

masterstvo. Ucheb.posobie.- Toshkent. TDPU 2003. - 192
s.<http://www.aci.uz/uz/news/uzaaa/article/110/>. 4.Informatika o'qituvchisi
Xaytullayeva Nafisa Sahobiddinova blogi. 5.O'quv jarayonida ilg'or pedagogik va
axborot texnologiyalarini qo'llash yo'llari. Uslubiy qo'llanma. Akademik S.S.G'ulomov
umumiy rahbarligi ostida. – T.; TDIU 2005. 90 b,105 b.

